

**Justis- og politidepartementet,
Kriminalomsorgsavdelingen,
Postboks 8005 Dep,
0030 Oslo**

Oslo, mandag, 23. april 2012
Vår ref.: 895/THB
Må alltid oppgis.

Høring – alternative reaksjoner for mindre alvorlige narkotikalovbrudd

Det vises til høringsbrev av 19.01.12. Juss-Buss og Rpf takker for tilliten som høringsinstans.

Innledning

Juss-Buss er en frivillig rettshjelpsorganisasjon, drevet av studenter tilknyttet Universitetet i Oslo. Juss-Buss har over 50 saksmottak i fengsel hvert år og tar årlig i mot ca. 530 henvendelser vedrørende fengselsrett og straffegjennomføring. Gjennom vår praksis har vi opparbeidet oss bred erfaring på området.

Rettspolitisk forening (heretter Rpf), stiftet 1974, er en uavhengig forening, bestående av jurister, juridiske studenter og andre interesserte fra hele landet, men hovedsakelig fra Oslo. Styrets medlemmer har alle bakgrunn fra Juss-Buss, Juridisk rådgivning for kvinner (JURK) og/eller erfaring som praktiserende advokat/advokatfullmektig og/eller juridisk veileder for ulike aktører med tilbud til vanskeligstilte enkeltpersoner eller grupper i samfunnet. Rpf arbeider blant annet med å forsvare og utvikle sentrale rettsstatlige og velferdsmessige verdier. Samt å utvikle alternativer til eksisterende regler, med blant annet vekt på å bedre sosialt vanskeligstilte enkeltpersoners eller gruppers situasjon (se www.rpf.no).

På bakgrunn av dette vil Rpf og fengselsgruppa på Juss-Buss komme med noen bemerkninger til høringsbrevet. Våre bemerkninger vil knytte seg til forslaget på generelt grunnlag, da vi ikke har den nødvendige fagkunnskapen til å vurdere de foreslåtte intervensjonsprogrammene.

Våre bemerkninger

Juss-Buss og Rpf er positive til departementets forslag om alternative reaksjoner for mindre alvorlige narkotikalovbrudd. Frihetsberøvelsen fratrukker individet dets hverdagslige forpliktelser, og reduserer deres mulighet til å opprettholde kontakten med sitt sosiale nettverk og til samfunnet for øvrig. En slik passivisering av den straffedømte er lite heldig da straffedømte ofte har mange og sammensatte problemer. En hensiktsmessig og god rehabilitering for den domfelte innebærer etter vår mening ikke nødvendigvis soning av fengselsstraff. Det er videre en kjensgjerning at miljøet i fengselet ikke alltid er fremmede for en rusfri tilværelse.

Gjennom arbeidsgruppens foreslåtte alternative reaksjoner, vil domfelte på en bedre måte kunne opprettholde kontakten med familie, venner og samfunnet for øvrig, og dermed skape en tryggere plattform for et liv uten rusmisbruk. I denne forbindelse ønsker Juss-Buss og Rpf også å bemerke viktigheten av et godt rusmestringstilbud i straffegjennomføringen. Et skreddersydd tilbud med motivasjonssamtaler og intervensjonsprogram vil kunne gjøre den innsatte i bedre stand til å på egen

hånd mestre sin hverdag etter endt soning. Gis straffegjennomføringen et slikt innhold, vil Kriminalomsorgens målsetting om mindre kriminalitet gjennom rehabilitering ligge nærmere.

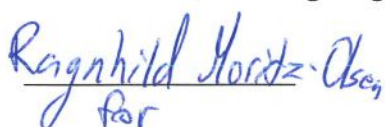

Juss-Buss og Rpf erfarer at mange innsatte er overlatt til seg selv når det kommer til håndtering av rusproblemer og ofte i omgivelser som er lite egnet for dette. Dette resulterer i mange tilfeller til at innsatte som i utgangspunktet er motivert til å bli rusfrie ikke lykkes med dette, eller isolerer seg fra fellesskapet i fengselet. Isolasjon medfører ytterligere institusjonalisering, og gjør følgelig straffen lite hensiktsmessig. Juss-Buss og Rpf mener rehabiliteringsaspektet må være det avgjørende momentet i vurderingen av hvorvidt alternative reaksjoner skal gis. Vi mener derfor det er negativt at forslaget om alternative reaksjoner kun knyttes opp til mindre alvorlige narkotikalovbrudd. Ettersom dette likevel er arbeidsgruppens konklusjon, ønsker vi å presisere at det må tilrettelegges bedre for at innsatte med rusproblemer og som *ikke* kvalifiserer til alternative reaksjoner, kan sone på rusmestringsenheter. Det er positivt med departementets preventive fokus, men man må likevel ikke glemme utfordringene knyttet til langtidssonende og rus.

Juss-Buss og Rpf etterlyser i denne forbindelse mer ressurser til det enkelte fengsel, slik at rusmestringsenhetene kan forbedres og utvides. Dagens tilbud for rusmestring i Kriminalomsorgen er etter vår mening ikke tilstrekkelig. Vi erfarer også at det i dag er svært vanskelig å få innvilget straffegjennomføring etter § 12 og § 16 på bakgrunn av sikkerhetsmessige vurderinger. Juss-Buss og Rpf ønsker at Kriminalomsorgens retningslinjer i forbindelse med vurdering av § 12- eller § 16-soning for domfelte må endres, slik at man i større grad enn i dag kan vektlegge innsattes behov for hjelp til sine rusproblemer.

På bakgrunn av det som er skrevet mener Juss-Buss og Rpf at høringsforslaget om alternative reaksjoner er et skritt i riktig retning for å oppnå målsettingen om rehabilitering, og endring av kriminelle handlingsmønster.

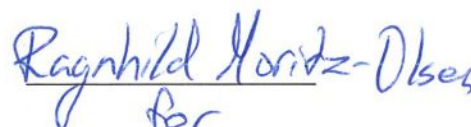
Eventuelle spørsmål kan rettes til Torunn Hoem Brunsvik, som kan nås på telefonnummer 22 84 29 14 alle hverdager mellom kl 10:00 og 15:00, unntatt torsdager.

Med vennlig hilsen
for Juss-Buss, ved fengselsgruppa,

Mayo Akhtar

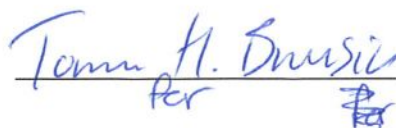
Torunn Hoem Brunsvik

Mette Wickstrøm Nagy

Ragnhild Mortiz-Olsen

Astrid Nilsen Ervik